

POSTANOWIENIE

14 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 14 kwietnia 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa D. M. i L. Z.
przeciwko L. J.
o zachowek,
na skutek skargi kasacyjnej L. J.
od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu
z 6 października 2021 r., III Ca 690/20,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania w oparciu o pierwszą i drugą spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć

rozstrzyganiu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżąca przedstawioną problematykę ujęła w pytaniach: „czy na gruncie opisanych powyżej przepisów dopuszczalne jest pominięcie dowodów z dokumentów pomimo, że zostały one złożone ponownie jako czytelne i Sąd nie wzywał do uzupełnienia braku formalnego pisma poprzez przedłożenie załączników czytelnych, nie zwracał pisma zawierającego tego załączniki i nie wydawał postanowienia o pominięciu dowodów z dokumentów przedłożonych przez stronę z powodu ich rzekomej nieczytelności.”; „czy na gruncie opisanych powyżej przepisów zasada, że obliczenie zachowku następuje na podstawie wartości spadku według cen z daty orzekania o roszczeniu z tego tytułu jest bezwzględnie obowiązująca i ma zastosowanie nawet w sytuacji gdy przedmiot spadku został

zbyty przez spadkobiercę przed wystąpieniem przeciwko niemu z roszczeniami z tytułu zachowku i w sytuacji wzrostu cen na rynku nieruchomości i inflacji.”.

Przedstawiona przez skarżącą wątpliwości nie odzwierciedlają istotnego zagadnienia prawnego. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu oraz na to, że przepisy dotyczące tej kwestii nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyślanie się lub poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, nie publ. i z 14 grudnia 2004 r., II CZ 142/04 - nie publ.).

Ubocznie należy zauważyć, że kwestia, według jakich cen należy ustalać wartość spadku, została rozstrzygnięta w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W uchwale składu siedmiu sędziów z 26 marca 1985 r., III CZP 75/84 (OSNC 1985, Nr 10, poz. 147) Sąd Najwyższy orzekł, że obliczenie zachowku następuje na podstawie wartości spadku ustalonej według cen z daty orzekania o roszczeniach z tego tytułu. Ten kierunek orzecznictwa jest utrwalony (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 15 grudnia 1999 r., I CKN 248/98, nie publ.; z 25 maja 2005 r., I CK 765/04, nie publ. oraz z 14 marca 2008 r., IV CSK 509/07, nie publ.; z 4 lipca 2012 r., I CSK 509/11, nie publ.). Uwzględnić należy, że tak sformułowana zasada pozostaje w zgodzie z zasadą wyrażoną w art. 316 § 1 k.p.c., według której sąd bierze za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 23 maja 2013 r., I CSK 701/12, nie publ.).

Mając powyższe na uwadze nie można przyjąć, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

